

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/220/2022
Identifikačné číslo spisu:	1212222362
Dátum vydania rozhodnutia:	22.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1212222362.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Re Advisors, s.r.o., Bratislava, Lermontovova 911/3, IČO: 50 271 504 (právny nástupca pôvodného žalobcu CITY PRESSBURG, s.r.o., Bratislava, Sartorisova 14), proti žalovanému B. O. J. G., I., A. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Milanom Fulecom, Bratislava, Živnostenská 2, o zaplatenie 43 453,11 eura s príslušenstvom, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 15C/7/2020, v súčasnosti vedenom na Mestskom súde Bratislava IV, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. apríla 2022 sp. zn. 2Co/22/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo 14. júna 2017 sp. zn. 58C/165/2012 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 32 595,20 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % od 11. februára 2012 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I) a vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II). Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 52 % (výrok III).

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 13. apríla 2022 sp. zn. 2Co/22/2018 odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku (výrok I) a v závislom výroku o trovách konania (výrok III) potvrdil. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Odvolací súd uviedol, že žalobkyňa si uplatnila proti žalovanému peňažný nárok odôvodnený tým, že

žalovaný v období od 3. mája 2011 do 31. decembra 2011 užíval nehnuteľnosti - pozemok parc. č. XXX, č. XXX, č. XXX a dom so súp. č. XXX na parcele č. XXX, nachádzajúce sa v katastrálnom území S. A., obec: A. L. I. - S. A., zapísané na LV č. XXXX, pre vlastnú potrebu, a že žalobkyni znemožnil ich užívanie, bez toho aby jej poskytol náhradu. V konaní nebolo sporným, že vlastníkmí tejto nehnuteľnosti v rozhodnom období boli B. O. J. G. T. (žalovaný) v podiele XXX/XXX, Z. D. (právny predchodca žalobkyne) v podiele XXX/XXX a G. A. S. I. - A. L. S. A. v podiele XXX/XXX. V prejednávanej veci išlo o to, či žalovaný užíval spornú nehnuteľnosť, ktorej spoluvlastníkmi sú okrem neho aj iný subjekt a žalobkyňa vo väčšej miere ako zodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu. Zo skutkových zistení vyplynulo, že v období od 3. mája 2011 do 31. decembra 2011 bola žalobkyňa z užívania spornej nehnuteľnosti vylúčená, pretože žalovaný jej znepriístupnil spoločnú nehnuteľnosť tým, že uzamkol centrálny vstup do spoločnej budovy a začal nehnuteľnosť fyzicky užívať. Tento záver má oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu vyhodnotil súd prvej inštancie v ich vzájomnej súvislosti a správne sa vysporiadal aj s výpoveďami svedkov. Rozhodným obdobím v súdnej veci je obdobie, ktoré začína dňom fyzického obsadenia spornej nehnuteľnosti žalovaným (máj 2011), kedy subjekt, ktorý bol z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka (právny predchodca žalobkyne) oprávnený titulom nájomného práva spornú nehnuteľnosť užívať, z tejto nehnuteľnosti dobrovoľne neodíšiel, z výkonu svojho nájomného práva bol vylúčený konaním žalovaného. Skutočnosť, že v rozhodnom období boli pomery vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti také, že právnomu predchodcovi žalobkyne pre správanie žalovaného neumožňovali realizovať právo užívania spornej nehnuteľnosti, potvrdili svedeckými výpoveďami z 22. februára 2013, teda cca 1,5 roka od fyzického obsadenia priestorov spoločnej spornej nehnuteľnosti žalovaným svedkovia A. L. (keď z obsahu jeho výpovede je zrejmé, že vypovedal k rozhodnému obdobiu, objekt bol zanedbaný a samotný problém bol aj verejne medializovaný) a C. Z. (ktorá popísala okolnosti nemožnosti dostať sa do spornej nehnuteľnosti).

4. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne posúdil, že žalovaný v rozhodnej dobe užíval celú nehnuteľnosť tým, že žalobkyni v užívaní bránil, respektíve vytvoril také podmienky, že žalobkyňa v rozhodnej dobe nehnuteľnosť užívať nemohla, žalovaný žalobkyni neumožnil participovať na úžitku spoločnej nehnuteľnosti, čo znamená, že žalovaný užíval spornú nehnuteľnosť vo výmere spoluvlastníckeho podielu žalobkyne, teda nad rámec svojho podielu. Okolnosť, že by žalobkyňa v rozhodnej dobe spornú nehnuteľnosť aspoň čiastočne mohla užívať, zo žiadneho z vykonaných dôkazov nevyplynula. Takýto stav nie je možné vyvodiť ani zo záznamu z ohliadky nehnuteľnosti Úradom pamiatkovej inšpekcie zo dňa 3. septembra 2014. To, že majoritný spoluvlastník Z. D. k času ohliadky 3. septembra 2014 mal prístup do časti nehnuteľnosti, a že pri ohliadke predniesol vyjadrenie o tom, že časť nehnuteľnosti nie je od 3. mája 2011 užívaná, nesvedčí v prospech záveru, že aj v rozhodnej dobe pred troch rokov žalovaný neužíval celú nehnuteľnosť, respektíve že v rozhodnej dobe v užívaní nehnuteľnosti spoluvlastníkovi Z. D. nebránil.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalovaný a žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok ako aj rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I a výroku III zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku.

6. Ako porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) Civilného sporového poriadku) identifikoval žalovaný nesprávne zistenie skutkového stavu, nesprávne hodnotenie dôkazov, vykonanie pojednávania v neprítomnosti žalovaného. Namietal, že svedecké výpovede svedkov A. L. a C. Z. sú v rozpore s ním predloženým dôkazom - záznamom z ohliadky vykonanej pamiatkovou inšpekciou z 3. septembra 2014, ako aj s fotografiami, ktoré priložila k svojej žalobe pôvodná žalobkyňa. V uvedenom zázname z 3. septembra 2014 bolo uvedené, že žalovaný nesprístupnil na účel tejto ohliadky len časť nehnuteľnosti, ktorú užíva ako svoje obydlie a tiež vyjadrenie Z. D., podľa ktorého časť budovy pozostávajúca zo schodišťa, spoločenských, výstavných, konferenčných a prevádzkových priestorov, ktorú sám sprístupnil, a po ktorej sprevádzal pamiatkovú inšpekciu, sa neužíva od 3. mája 2011, teda celé žalované obdobie, až minimálne do 3. septembra 2014, kedy bola vykonaná predmetná ohliadka.

Výpoveď svedkyne C. Z. nemá podľa žalovaného žiadnu výpovednú hodnotu, keďže táto nie je časovo ani vecne ukotvená.

7. Žalovaný namietal, že na jeho námietky týkajúce sa skutkového záveru o jeho výlučnom užívaní nehnuteľnosti v rozhodnom období, nedostal od odvolacieho súdu dostatočnú odpoveď. Odvolací súd presvedčivo neodôvodnil, prečo považoval svedecké výpovede A. L. a C. Z. za jednoznačne časovo ukotvené a vzťahujúce sa na rozhodné obdobie, pričom vyjadrenie pôvodného žalobcu obsiahnuté v zázname z obhliadky pamiatkovej inšpekcie za takéto nepovažoval. V tejto súvislosti žalovaný zdôrazňuje, že ani z výpovede A. L., ani z výpovede C. Z. nevyplyva, že títo vypovedali jednoznačne k rozhodnému obdobiu. Ak by aj z týchto výpovedí vyplývalo, že nehnuteľnosť v rozhodnom čase užíval len žalovaný, prípadne, že vstup do nehnuteľnosti bol v rozhodnom čase zadenbený (čo nevyplyvalo), uvedené samo o sebe neznamena, že žalovaný v tomto čase užíval spoločnú nehnuteľnosť nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, resp., že žalovaný vylúčil z užívania spoločnej nehnuteľnosti pôvodnú žalobkyňu. Napadnutý rozsudok považoval žalovaný za arbitrárny.

8. Žalovaný tiež namietal, že odvolací súd nenapravil vadu procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorý vykonal pojednávanie dňa 22. februára 2013 a na tomto pojednávaní vypočul kľúčových svedkov (A. L. a C. Z.), na výpovedi ktorých následne založil svoje rozhodnutie, a to napriek tomu, že žalovaný oznámil súdu, že sa tohto pojednávania nezúčastní, nakoľko podal procesný návrh na zastavenie konania z dôvodu potreby preskúmania, či sú splnené procesné podmienky na vedenie tohto konania. V návrhu tiež výslovne žiadal súd, aby nevykonával pojednávanie a iné procesné úkony predtým, ako bude táto otázka vyjasnená. Ak by totiž bolo konanie zaťažené prekážkou litispendencie, táto prekážka by bránila súdu v konaní, pričom by išlo o prekážku neodstrániteľnú. Podľa žalovaného z ustanovenia § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (účinného v čase uskutočnenia namietaného pojednávania) vyplýva, že súd môže v prípade zistenia (avizovania od strany sporu) nedostatku podmienok konania pokračovať v konaní výlučne v prípade, ak nedostatok podmienok konania možno odstrániť, aj to len s obmedzením, že nemôže vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, kým sa nepokúsi nedostatok odstrániť. Použitím argumentu a contrario potom v prípade, ak vyjde najavo nedostatok podmienok konania, ktorý je neodstrániteľný, súd v konaní pokračovať nemôže, ale musí otázku tohto nedostatku najprv vyriešiť.

9. Vadu zmätočnosti vyplývajúcu z ustanovenia § 420 písm. e) Civilného sporového poriadku videl žalovaný v tom, že v čase pojednávania konaného dňa 22. februára 2013, ako aj v čase rozhodovania o jeho návrhu na zastavenie konania, rozhodoval v jeho veci vylúčený sudca. V uvedenom čase prejednávala vec JUDr. Dagmar Buchalová, ktorá ako predsedníčka súdu celkom zjavne nezákonným spôsobom, bez náhodného výberu, písomným pokynom prikázala inú vec pôvodného žalobcu a žalovaného konkrétnej sudkyňi Okresného súdu Bratislava II, stalo sa tak dňa 17. januára 2013, t.j. ešte pred vyššie uvedeným obdobím. Žalovaný je presvedčený, že už pred 22. februárom 2013 (najneskôr od 17. januára 2013) preukázateľne existovali okolnosti brániace menovanej sudkyňi konať v predmetnej veci nezaujato. Za prejav zaujatosti žalovaný považoval aj konanie tejto sudkyne, ktorá dňa 22. februára 2013 vykonala vo veci pojednávanie napriek tomu, že nebolo rozhodnuté o procesnom návrhu žalovaného, na tomto pojednávaní vykonala výsluch kľúčových svedkov bez prítomnosti žalovaného, aby napokon v novembri 2013 sama podala žalobu o ochranu osobnosti voči žalovanému a jeho vtedajšiemu právnenému zástupcovi, a následne sama oznámila svoju zaujatosť voči žalovanému a jeho právnenému zástupcovi v tomto konaní.

10. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej navrhol dovolanie odmietnuť.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) skúmal prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

12. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

13. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 Civilného sporového poriadku možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

15. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku namietať arbitrárnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, nesprávne zistenie skutkového stavu, nesprávne hodnotenie dôkazov, vykonanie pojednávania v neprítomnosti žalovaného.

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti.

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

18. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok

riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

19. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

20. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, avšak aj v takom prípade je v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

21. Rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií dovolací súd vyhodnotil v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľa sa vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou odvolateľa adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zvýrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré odkázal mimo iného i odvolací súd.

22. Odvolací súd poukázal na právnu úpravu hospodárenia so spoločnou vecou vyplývajúcu z ustanovenia § 137 a nasl. Občianskeho zákonníka a vo svetle toho posúdil aj užívanie spoločnej nehnuteľnosti spoluvlastníkmi. Podrobne opísal zistený skutkový stav, hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie a toto hodnotenie dôkazov zároveň podrobil odvolaciemu prieskumu reagujúc na odvolacie námietky žalovaného podstatné pre posúdenie veci. Dovolací súd dospel k záveru, že námietky žalovaného smerujúce k arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku nemajú reálny odraz v skutočnom odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií v tejto veci, a preto je potrebné uzavrieť, že vo veci nebola preukázaná procesná vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Za procesnú vadu konania nemožno považovať to, že dovolateľ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv.

23. K námietkam dovolateľa ohľadne zisteného skutkového stavu a hodnotenia dôkazov súdmi nižších inštancií dovolací súd uvádza, že takáto námietka nie je bez ďalších relevantných skutočností spôsobilá založiť prípustnosť dovolania pre tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 Civilného sporového poriadku viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (tu porovnaj aj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

24. Námietky dovolateľa majú skôr povahu nespokojnosti so samotným výsledkom hodnotenia dôkazov. Dovolací súd však poukazuje na to, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol

účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

25. Neopodstatnenou je aj námietka žalovaného ohľadne vedenia konania a postupu súdu prvej inštancie spojeného s výsluchom svedkov v jeho neprítomnosti, pretože súd prvej inštancie právo žalovaného na spravodlivý proces neporušil, žalovaný v súdnom spore dostal možnosť využiť svoje právo zúčastniť sa výsluchu svedkov a obhajovať svoje práva na pojednávaní konanom 22. februára 2013, ktoré na základe vlastného subjektívneho rozhodnutia nevyužil. S touto námietkou žalovaného sa vysporiadal zákonným spôsobom odvolací súd poukazujúc na to, že 21. februára 2013 podal žalovaný návrh na zastavenie konania, ktorý odôvodnil prekážkou litispendencie, a žiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 22. februára 2013. Procesné podmienky súd skúma v každom štádiu konania aj z moci úradnej, preto postup žalovaného nebol súd prvej inštancie v danom prípade povinný akceptovať ako vážny dôvod neúčasti na pojednávaní. Pre úplnosť je potrebné poukázať na to, že súdená vec prekážkou litispendencie zaťažená nebola, o čom bolo právoplatne rozhodnuté uznesením súdu prvej inštancie č.k. 58C/165/2012-119 z 26. marca 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2014 sp. zn. 3Co/289/2013.

26. Tým, že súd prvej inštancie žiadosti žalovaného o odročenie pojednávania nevyhovel, nebola v podmienkach danej veci žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom. Žalovaný právo byť prítomný na pojednávaní nevyužil na základe subjektívneho rozhodnutia, s čím bol spojený procesný následok straty možnosti využitia procesného práva aktívne sa zúčastniť výsluchu svedkov A. L. a C. Z. a otázkami na svedkov reagovať na argumenty protistrany.

27. Vývodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. e) Civilného sporového poriadku žalovaný namietal, že pojednávanie vykonané 22. februára 2013, mal vykonať vo veci zaujatý sudca.

28. Sudca musí byť v konaní nezávislý a nestranný. Dôvody, pre ktoré je možné sudcu považovať za vylúčeného, určuje Civilný sporový poriadok v § 49 ods. 1 a 2. Sú nimi jeho pomer k sporu a jeho pomer k stranám, ich právnym zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Pomer k veci môže vyplývať predovšetkým z priameho právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci (keby bol sám stranou sporu alebo rozhodnutím by bol priamo dotknutý na svojich právach) a ďalej ak získal poznatky iným spôsobom ako dokazovaním (napr. ako svedok). Pomer sudcu k stranám, ich právnym zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní môže byť založený predovšetkým príbuzenským alebo jemu obdobným vzťahom, ktorému môže byť na roveň postavený aj vzťah priateľský alebo zjavne nepriateľský (Bureš J., Drápal, L., Mazanec, M., Občiansky súdny rád. Komentár. Praha: C. H. Beck, 1997, s. 51). Predpokladom pre vylúčenie sudcu je aj to, ak ide o sudcu súdu vyššieho stupňa, ktorý rozhodoval vec na súde nižšieho stupňa, prípadne naopak. Dôvodom vylúčenia sudcu nie sú okolnosti spočívajúce v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 Civilného sporového poriadku), pretože na odstránenie takéhoto prípadného pochybenia slúžia opravné prostriedky. Podkladom pre rozhodovanie o (ne)vylúčení sudcu je buď jeho oznámenie o dôvodoch vylúčenia (§ 50 Civilného sporového poriadku) alebo uplatnenie námietky zaujatosti stranou sporu (§ 52 Civilného sporového poriadku). Dovolací súd z obsahu súdneho spisu nezistil, že žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie uplatnil námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi. V zmysle záverov rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/153/96 publikovaného pod č. R 59/1997 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky ale neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku (teraz § 420 písm. e) Civilného sporového poriadku) posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak než ju posúdil súd nadriadený súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak k námietke boli uvedené nové skutočnosti. Dovolací súd postupujúc v zmysle

uvedeného v prejednávacom spore konštatuje, že dovolateľom tvrdené dôvody, pre ktoré mala byť sudkyňa JUDr. Dagmar Buchalová zaujatá, a preto vylúčená z prejednávania a rozhodovania sporu, sú iba kritickými názormi dovolateľa nespĺňajúcimi žiadne z kritérií zaujatosti sudcu daných v § 49 Civilného sporového poriadku. Rovnakú argumentáciu použil žalovaný už v odvolacom konaní a odvolací súd sa s ňou riadne vysporiadal.

29. Žalovaný tvrdí, že JUDr. Dagmar Buchalová, ako predsedníčka Okresného súdu Bratislava II, svojim rozhodnutím zo 17. januára 2013 nezákonne pridela inú vec strán sporu inej konkrétnej sudkyňi, a preto na menovanú sudkyňu podal dňa 24. júna 2013 podnet ministrovi spravodlivosti na disciplinárne stíhanie. Uvedená sudkyňa v reakcii na postup žalovaného podala naňho žalobu na ochranu osobnosti a 4. apríla 2014 oznámila predsedníčke Okresného súdu Bratislava II dôvody pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodnutia tejto veci, spočívajúce v súdnom spore o ochranu jej osobnosti proti žalovanému. V tento deň bola potom predmetná vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Zlate Mrázovej. Časová následnosť uvedených okolností svedčí záveru, že k termínu pojednávania dňa 22. februára 2013 neexistovali na strane sudkyne JUDr. Dagmar Buchalovej také okolnosti, ktoré by jej bránili konať vo veci v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Neutrálny vzťah k žalovanému dotknutá sudkyňa stratila v dôsledku súkromnej žaloby o ochranu osobnosti ako reakcie na podnet žalovaného na jej disciplinárne stíhanie, čo aj neodkladne oznámila predsedníčke súdu. K uvedeným skutočnostiam však došlo až po pojednávaní dňa 22. februára 2013.

30. Vzhľadom na neopodstatnenosť námietky dovolateľa, že konanie pred súdmi nižších inštancií bolo postihnuté namietanými vadami vyplývajúcimi z § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku, dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

31. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 Civilného sporového poriadku, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

32. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.